

Historia na wyciągnięcie ręki

Andrzej Czyżewski

Audiotrip oddany w ręce edukatorów to coś więcej niż narzędzie, które służy do wypełniania wolnego czasu. To znakomita szansa na zaznajomienie się z historią, którą codziennie mijamy najczęściej zupełnie bezwiednie. Warto z niej skorzystać.

Rok temu Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Łodzi przygotowało multimedialny przewodnik *Śladami łódzkiego getta*. Wyznaczona w nim ponad sześciokilometrowa trasa spacerowa prowadzi przez autentyczne przestrzenie, w których funkcjonowała żydowska dzielnica zamknięta. Chętni mają szansę dowiedzieć się, jakie znaczenie dla społeczności żydowskiej czasu okupacji miał Rynek Bałucki, gdzie zlokalizowano największy szpital, a także skąd odjeżdżały kolejne transporty do obozów śmierci. W sumie na trasie edukacyjnej wycieczki po Bałutach znajduje się dziewięć punktów, które razem stanowią miniprzewodnik po tragicznej historii getta i jego mieszkańców. Podobnie jak się to dzieje w przypadku większości tego typu materiałów, twórcy audiotripa po łódzkim getcie nie chcieli wyczerpywać tematu. Chodziło im o wzbudzenie zainteresowania konkretnymi miejscami ściśle związanymi z historią zagłady łódzkich Żydów, a następnie zachęcenie do dalszych poszukiwań każdego, kto ściągnie przewodnik na swój telefon.

Sukces pierwszej multimedialnej produkcji skłonił jej twórców do podjęcia jeszcze jednego wyzwania. Tym razem postanowili zmierzyć się z historią Łodzi, widzianą przez pryzmat walki o wolne słowo w tym mieście. Na nowo wytyczonej trasie pojawiły się nie tylko miejsca jednoznacznie kojarzące się z przełamywaniem peerelowskiego monopolu na informa-

cję. A zatem oprócz np. historii mieszkania Zdzisława Jaskuły i Sławy Lisieckiej, które w latach siedemdziesiątych minionego wieku stało się siedzibą drugoobiegowego salonu literackiego, słuchacze audiotripa mają także okazję poznać dzieje tajnej drukarni „Robotnika”, prowadzonej osobiście przez Józefa Piłsudskiego w czasie, kiedy Łódź była częścią Cesarstwa Rosyjskiego. To nie wszystko. Każdy, kto zdecyduje się zainstalować nową trasę do zwiedzania, ma szansę odświeżyć sobie nie tak dawną historię happeningów Pomarańczowej Alternatywy w Łodzi i na nowo odkryć postfabryczną przestrzeń wokół Pałacu Poznańskiego, gdzie w trakcie kamawału Solidarności działał dom kultury. Dowie się także, jakie pozycje z księgozbioru biblioteki miejskiej spalili Niemcy, a także czym były prohibity i kto w czasach PRL miał prawo do nich zaglądać. Na trasie wycieczki nie mogło oczywiście zabraknąć siedziby łódzkiej cenzury, której pracownicy dzień i noc czuwali nad tym, aby żadne nieprawomyślne treści nie wkrały się do książek, gazet, filmów, piosenek czy audycji radiowych.

Twórcy przewodnika przyjęli jedną ogólną zasadę: zainteresować, ale w żadnym wypadku nie zasypać informacjami. W każdym z szesnastu punktów trasy – wytyczonej w osi ul. Piotrkowskiej – na słuchacza czeka zatem zwięzłe opowiedziana historia danego miejsca. Jej wysłuchanie zajmuje każdorazowo maksymalnie cztery minuty. Podobnie jak pierwszy z opisanych przewodników, *Śladami wolnego słowa* można pobrać za darmo ze strony audiotrip.org/pl. Jedyne, czego wymaga się od słuchacza, to ok. 30 MB wolnej przestrzeni w pamięci telefonu oraz aplikacja AudioTrip, dostępna

na stronie Google Play lub Apple Store. Proces instalacji zajmuje dosłownie parę chwil. Potem można już spokojnie spacerować i poznawać historię Łodzi, opowiedzianą z innej niż zazwyczaj perspektywy. A zatem... do usłyszenia w Łodzi! 📍

Andrzej Czyżewski – historyk, pracownik Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Łodzi

Fot. Ze zbiorów ŻIH

Fot. Ze zbiorów MTN w Łodzi

